

Μια ανατομία τής δολίευσης του ἀθλητικοῦ πνεύματος

Οἱ ἄνθρωποι, κάθε φορά που τοὺς δίνεται ἡ εὐκαιρία, ἐφαρμόζουν, πάλι καὶ πάλι, τὸν παλιὸ δόλο τῶν θεῶν. Ἡ ἱστορία εἶναι γεμάτη ἀπὸ τέτοια παραδείγματα, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ ἱστορία τῶν ἀθλητικῶν ἀγώνων, οἱ ὁποῖοι δὲν συνιστοῦν ἀπολύτως διακριτὴ ἀπὸ τὶς ἄλλες πολιτιστικὴ ἢ κοινωνικὴ ἐκδήλωση. Ὁ Ζεὺς τῶν Ἀθανάτων χρησιμοποιεῖ δόλον, γιὰ νὰ φέρει τὰ πράγματα ἐκεῖ ὅπου ἐπιθυμεῖ, ἐνῶ ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἀθηνᾶ παρεμβαίνουν, γιὰ νὰ ἀλλοιώσουν τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀγώνων που ὀργάνωσε ὁ γιὸς τῆς Θετίδας πρὸς τιμὴν τοῦ Πατρόκλου. Τὸ ἀθλητικὸ πνεῦμα τοῦ ὠραίου, τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ ἀληθινοῦ, καὶ ἄλλοτε καὶ τώρα, νοθεύεται καὶ σπιλῶνεται χάριν τοῦ συμφέροντος, τῆς προβολῆς καὶ τῆς φήμης. Ἡ ἐκ μέρους ἀθλητῶν χρῆση ἐπικίνδυνων γιὰ τὴν ὑγίεια χημικῶν σκευασμάτων, προκειμένου, ἐνισχύοντας κατὰ πολὺ τὴν μυϊκὴ των δύναμη, νὰ ἐπιτύχουν πρῶτες νίκες σὲ τοπικοὺς καὶ διεθνεῖς ἀγῶνες, συνιστᾷ τὴν ταφόπετρα τοῦ πνεύματος τῆς εὐγενικῆς ἄμιλλας καὶ τοῦ εὐ ἀγωνίζεσθαι. Τὸ φαινόμενο ἀνάγεται στὸ ἐγκεντρικὸ καὶ ὠφελιμοκρατικὸ πνεῦμα τῆς σύγχρονης τεχνοκρατικῆς κοινωνίας, ἀλλὰ σχέση ἔχει καὶ πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διερεύνησης τῆς φύσης τοῦ ἀνθρώπου, στὸ εἶναι καὶ τὸ γίνεσθαι τῆς μέσα στὰ δρώμενα τῆς πολιτικῆς κοινωνίας.

Ὁ ἀθλητισμὸς δὲν εἶναι μιὰ πολιτιστικὴ ἐκδήλωση, ἀποκομμένη ἀπὸ τὸ κοινωνικοπολιτικὸ περιβάλλον, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου λαμβάνει ὑπόσταση. Οἱ ἀθλητὲς καὶ οἱ ταγοὶ τοῦ ἀθλητισμοῦ, ὡς ἄνθρωποι καὶ πολῖτες, διαυγάζονται ἀπὸ τὸν ἀστερισμὸ τῶν ἀξιών, οἱ ὁποῖες διέπουν τὴν ζωὴ τῆς πολιτικῆς κοινωνίας. Βεβαίως, ὁ ἀθλητισμὸς, καθὼς ἐπίσης καὶ κάθε ἄλλη ἐπιμέρους ἐκφανση τῆς πολιτιστικῆς δραστηριότητος, ἔχει τὶς δικῆς του ἀξίες: τὴν εὐγενικὴ ἄμιλλα, τὴν νίκη, τὰ ἀθλα, τὴν ὑπέρβαση τῶν ἀτομικῶν δυνάμεων, τὴν ψυχικὴ, μέσα ἀπὸ τὴν σωματικὴ, ἄσκηση, καθὼς ἐπίσης καὶ ὅλες ἐκεῖνες τὶς ἀρετῆς, τὶς περιεχόμενες σὲ μίαν τέτοιας φύσεως εἰρηνικὴ ἐκδήλωση. Ὡστόσο, ὅπως ἡ κοινωνία ἄλλες προβάλλει ὡς ἀξίες τῆς καὶ ἄλλες ἐφαρμόζει, τὸ αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ στὸν χῶρο τοῦ ἀθλητισμοῦ. Ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἐντιμότητα καὶ ἡ ἰσότητα, ἴδου ἕνας ἐσμὸς ἀξιών σταθερὰ προβαλλόμενος ἐκ μέρους τῶν κοινωνικοπολιτικῶν φορέων, ἐνῶ ἡ καθημερινὴ πρακτικὴ ἄλλο τίποτε δὲν βεβαιώνει παρὰ τὴν, σὲ εὐρεία κλίμακα, διάπραξη ἀδικιών, τὴν διαπίστωση ἀνισοτήτων, ἀνομημάτων καὶ παρανομιῶν παντὸς εἴδους, ἐνῶ στὴν παγκόσμια σκηνή, ὅπου ὁ ἄνθρωπος καλεῖται σήμερα νὰ δράσει, νὰ δημιουργήσῃ καὶ νὰ χαρεῖ, κυριαρχεῖ ἡ διαφθορά, ἡ ὠμότητα, ἡ κάθε εἴδους βία καὶ ὁ κυνισμὸς. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ, ὁ ἀθλητισμὸς ἔγινε πρωταθλητισμὸς, ἐνῶ ἡ εὐγενικὴ ἄμιλλα ἀνόσιος ἀνταγωνισμὸς, ὁ ὁποῖος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, χρησιμοποιεῖ ὅλα τὰ ἄνομα μέσα, προκειμένου νὰ ἐπιτύχει τὴν νίκη, ἢ ὁποῖα δὲν τιμᾶται πιά μόνον μὲ τὸ στεφάνι τῆς δάφνης, ἀλλὰ μὲ χρῆμα, μὲ δημόσια προβολή καὶ μὲ δόξα.

Προσφάτως, ἕνας ὀλυμπιονίκης πρωταθλητῆς κολύμβησης ὁμολόγησε ὅτι λάμβανε πρὶν ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες ἀπαγορευμένες οὐσίες. Καὶ δὲν εἶναι ὁ μοναδικός! Ἡ δολίευση τοῦ ἀθλητικοῦ πνεύματος δὲν εἶναι σύγχρονο φαινόμενο καὶ δὲν ἀνάγεται σὲ αἰτίες που ἀφοροῦν μόνον τὸν ἀθλητισμὸ ἢ τὸν πρωταθλητισμὸ. Ἡ **ἐν λόγῳ** πράξη καὶ ἄλλες παρόμοιες ἀνάγονται στὴν ἴδια τὴν δομὴ τῆς παγκόσμιας κοινωνίας, ἢ ὁποῖα, στὸ ὄνομα τοῦ οἰκονομικοῦ συμφέροντος καὶ τῆς ἐπιτυχίας, ἀνέχεται τὴν ὑπονόμευση ἀρχῶν καὶ ἀξιών διαχρονικοῦ κύρους. Ἦδη στὸ Δεύτερο βιβλίο τῆς πλατωνικῆς *Πολιτείας* ὁ Γλαύκων, λίγο πρὶν ἀφηγηθεῖ τὸν περίφημο μῦθο τοῦ Γύγη, ὑποστηρίζει ὅτι ὅσοι ἐφαρμόζουν στὰ ἐνεργήματά τους τὴν ἀξία τῆς δικαιοσύνης τὸ κάνουν ὄχι μὲ τὴν θέλησίν των, ἀλλὰ λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν διαθέτουν τὴν δύναμη νὰ ἀδικοῦν. Ἄν δινόταν, παρατηρεῖ, καὶ στοὺς δύο, στὸν δίκαιο καὶ στὸν ἄδικο, ἡ ἐξουσία νὰ κάνουν ὅ τι θέλουν, ἔχοντας **ἀσουλία** στὶς πράξεις τους, καὶ παρακολουθούσαμε ποῦ θὰ ὀδηγοῦσε τὸν καθένα ἡ ἐπιθυμία του, θὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ μὴν συλλάβουμε ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν δίκαιο νὰ βαδίζει στὰ ἴχνη τοῦ ἀδίκου, ἐξαιτίας τῆς φυσικῆς πλεονεξίας, τὴν ὁποῖαν κάθε ὄν ἔχει, **ὀρμεμφύτως**, ὡς ἀγαθόν, καὶ ποῦ, ἐνίοτε, τὴν ἀποφεύγει, ἀναγκαστικά, λόγῳ τῆς φοβίας τοῦ νόμου καὶ τῆς ἐπαπειλούμενης ποινῆς. Ὁ ἀθλητῆς που ὁμολόγησε, κατόπιν ἐορτῆς, τὸ **ἀτόπημά** του

δείχνει ότι είναι φορέας ήθικης συνείδησης, ή όποία, έστω και άργά, τόν **έτυψε**. Άλλιώς, δέν είχε κανέναν λόγο νά άποκαταστήσει τήν άλήθεια.

Θά μπορούσε κάποιος, λαμβάνοντας ύπ' όψιν τά όσα ύποστήριξε ό Γλαύκων και ό δαρβινισμός, νά διατυπώσει τόν ίσχυρισμό ότι δέν όρθώνονται μπροστά στην άνθρώπινη έλευθερία ψευδοηθικά διλήμματα, άφού, τελικά, ό άνθρωπος άποδεικνύεται άπελπιστικά μοιραίος, θύμα τής φύσης του, ή όποία τόν ύποκινεί νά έξυπηρετήσει, έναντι οίουδήποτε τιμήματος, τó άτομικό του συμφέρον και τήν φυσική ροπή μιås άκατανίκητης πλεονεξίας. Ποιός μπορεί νά άρνηθεί ότι ή έλευθερία δέν ύποστασιάζεται ή δέν άναδεικνύεται μέσα άπό ένα έσωτερικό-ψυχολογικό και ένα έξωτερικό-κοινωνιολογικό πλέγμα αίτιών και αίτιατών, δηλαδή μέσα άπό μιάν άναγκαιότητα περιοριστική τής έλεύθερης βούλησης, ή όποία δέν επιλέγει, συνήθως, τó καλό, πού θα ήθελε, άλλα τó κακό;

Οί προβληματισμοί αύτοί άνάγονται, τελικά, στο θεμελιώδες έρώτημα, κατά πόσον ό άνθρωπος γεννιέται ή γίνεται: κληρονομικότητα (DNA) ή περιβάλλον. Καί αν άκόμη ύποτεθεί ότι οί κληρονομικές καταβολές παίζουν πρωταρχικό ρόλο στην διαμόρφωση του χαρακτήρα και τής προσωπικότητας του άνθρώπου, οί έπίδράσεις του κοινωνικοπολιτικού περιβάλλοντος είναι έξίσου σημαντικές, προκειμένου οί καταβολές, οί τάσεις, νά γίνουν στάσεις ζωής. Τó γεγονός ότι μία όμάδα άθλητών ή άθλητικών παραγόντων μολύνουν τó πνεύμα του άθλητισμού είτε στα άγωνίσματα στίβου είτε στο ποδόσφαιρο είτε σε όποιο άλλο άθλημα, μέσω τής χρήσης άπαγορευμένων φαρμάκων, καθώς επίσης και μέσω τής δωροδοκίας, έχει τά αίτια του σε όρατά, άλλα περισσότερο σε βαθειά αίτια.

Τις τελευταίες μέρες οί διοικητικοί παράγοντες του παγκοσμίου ποδοσφαίρου άνακοίνωσαν ότι διαθέτουν στοιχεία ότι τριακόσιοι, περίπου, ποδοσφαιρικοί άγώνες σε όλον τόν κόσμο ήσαν «στημένοι!». Αυτό δέν είναι ζήτημα άτομικής ήθικης όλίσθησης, ή όποία κατανοείται μέσω του κριτηρίου τής άνθρώπινης άδυναμίας και έλλειπτικότητας. Πρόκειται για όργανωμένη ένεργεια διαφθοράς του άθλητικού πνεύματος, χάριν τής έξυπνότητας οικονομικών συμφερόντων. Ποδοσφαιριστές, άθλητικοί παράγοντες και διαιτητές έχουν έμπλακεί στο άνίερο «παιγνίδι» τής έμπορικοποίησης του άθλητισμού, όπου διακινούνται τεράστια ποσά! Σε τελευταία άνάλυση, τίθεται τó άμείλικτο έρώτημα, κατά πόσον τó κακό είναι ριζικό. Η ιστορική έμπειρία έχει καταδείξει ότι τó πιό πανούργο άπό τά ζώα, ό άνθρωπος, τó ύποταγμένο στην άνίκητη έπιθυμία τής κατίσχυσης στον βίότοπό του, διαγράφει τήν τροχιά τής ζωής του έντεύθεν του καλού και του κακού. Ό Th. Hobbes, ήδη άπό του Δεκάτου έβδόμου αιώνας, ύποστήριξε ότι, χωρίς νόμους, δικαστήρια και ποινές, χωρίς κοινωνικό συμβόλαιο, ό άνθρώπινος βίος θα ήταν τραχύς και κτηνώδης. Η

άντίληψη ότι ή άνάγκη για εύημερία, για πρόσκτηση των άγαθών του βίου, άποτελεί τήν αίτία ύπαρξης και κατανόησης των ήθικών κανόνων είναι άπορριπτέα. Η έξελικτική ψυχολογία διαφωτίζει έπί του προκειμένου και θερμαίνει τόν προβληματισμό: ό άλτρουϊσμός, ή άγάπη, ή άλληλεγγύη, ή συμπάθεια έχουν γενετική προέλευση. Ωστόσο, ή δομή τής κοινωνίας είναι τέτοια-θές πές την καπιταλιστική, πές την φιλελεύθερη, πές την άνισοκρατική- πού οί άνθρωποι έπικαλούνται τήν ήθική, κατά τά συμφέροντά τους.

Τί πρέπει νά γίνει; Τά πράγματα έχουν φθάσει σε όριακό σημείο. Τó κοινωνικοπολιτικό σύστημα, έντρομο μέσα στις άνομίες του, περιμένει κάποιους «βαρβάρους» νά του καταφέρουν τó συντριπτικό κτύπημα. Εύχομαι και έλπίζω, κατά τήν μεγάλη νύκτα, οί Άγγελοι άπό τά σύνορα νά μήν είναι κομιστές του μηνύματος ότι βαρβαροι δέν ύπάρχουν! Γιατί είναι ή μόνη λύση...

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 100-120 λέξεις.

B1. Να ελέγξετε την ορθότητα ή το λάθος των παρακάτω προτάσεων, σύμφωνα με το κείμενο, σημειώνοντας Σωστό ή Λάθος. Να εξηγήσετε κάθε επιλογή σας με μια σύντομη παράγραφο και με παραπομπή στο κείμενο.

- 1) Τα φαινόμενα εκφυλισμού του αθλητικού ιδεώδους αποτελούν σύγχρονο φαινόμενο.
- 2) Ο αθλητισμός προβάλλει τις δικές του αξίες ανεξάρτητα από το εκάστοτε κοινωνικοπολιτικό περιβάλλον.
- 3) Ο Πλάτωνας αποδίδει τη δίκαιη συμπεριφορά στο φόβο απέναντι στο νόμο.
- 4) Η στάση ζωής ενός ανθρώπου καθορίζεται από παράγοντες κληρονομικότητας.
- 5) Η ηθική είναι μια μεταβλητή έννοια.

B2. «Μια ανατομία της δολίευσης του αθλητικού πνεύματος»: να σχολιάσετε τον τίτλο του κειμένου.

B3. Να εντοπίσετε και να καταγράψετε τον κυρίαρχο τρόπο πειθούς της πρώτης παραγράφου σχολιάζοντας τα μέσα που αξιοποιεί ο συγγραφέας.

B4. Να ερμηνεύσετε τη χρήση του ασύνδετου σχήματος στο χωρίο «Η ελευθερία... κυνισμός».

B5. Να σχολιάσετε τη χρήση των σημείων στίξης στο παρακάτω χωρίο του κειμένου «Ωστόσο... λύση...»

B6. Να αντικαταστήσετε καθεμία από τις υπογραμμισμένες λέξεις με μία νοηματικά ισοδύναμη, που ταιριάζει σ'ένα περισσότερο οικείο επίπεδο ύφους.

Γ. Ο άνθρωπος του 21^{ου} αιώνα, παρά τις προσπάθειές του, δεν μπόρεσε να υπερνικήσει τα πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα των ηγεσιών των χωρών. Ο αθλητισμός, και δη ο Ολυμπισμός, έχουν πληγεί από τη γενικευμένη πολιτιστική κρίση. Με αφορμή τη διεξαγωγή παγκόσμιου σχολικού πρωταθλήματος καλαθοσφαίρισης στην πόλη μας αναλαμβάνετε να παρουσιάσετε μια εισήγηση με θέμα τα αίτια εκφυλισμού του αθλητικού πνεύματος στη σύγχρονη εποχή καθώς και τη συντονισμένη δράση της πολιτείας ώστε ο αθλητισμός να καταστεί κοινωνικό αγαθό για τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Θεματικό κέντρο: Ο συγγραφέας διερευνά τα αίτια εκφυλισμού του αθλητικού ιδεώδους εξετάζοντας το ρόλο του κοινωνικοπολιτικού περιβάλλοντος και της ανθρώπινης φύσης.

Βασικά σημεία:

- Αρχικά επισημαίνεται η διαχρονική απαξίωση του αθλητικού πνεύματος άλλοτε με τη χρήση δόλου, σήμερα με τη χρήση απαγορευμένων χημικών ουσιών.
- Η απαξίωση του «εὖ ἀγωνίζεσθαι» αντικατοπτρίζει την ηθική σήψη της κοινωνίας, αφού παρατηρείται διάσταση ανάμεσα στις αξίες που διακηρύσσονται και σε αυτές που πράγματι υιοθετούνται.
- Κρίνοντας πως τα αίτια του φαινομένου σχετίζονται με τους παράγοντες που καθορίζουν την ανθρώπινη συνείδηση, υποστηρίζει ότι η ελευθερία του

ανθρώπου είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης κοινωνικών και ψυχολογικών αιτιών.

- Αναφέρεται στην πληθώρα χειραγωγημένων αγώνων προς επίρρωση της άποψής του ότι η καπιταλιστική οργάνωση της κοινωνίας αποτελεί τη βαθύτερη αιτία.
- Ολοκληρώνοντας εκφράζει την επιθυμία για υπέρβαση των αδιεξόδων που γεννά το υπάρχον κοινωνικοπολιτικό σύστημα.

B1.

1→Λάθος: Στην πρώτη παράγραφο του κειμένου επισημαίνεται ότι ο εκφυλισμός του αθλητικού ιδεώδους είναι φαινόμενο διαχρονικό «Τὸ αθλητικὸ πνεῦμα... τῆς φήμης». Συγκεκριμένα, ο συγγραφέας διασαφηνίζει τη θέση του παραθέτοντας παραδείγματα από το χώρο της μυθολογίας «Ἡ ἱστορία... τοῦ Πατρόκλου», αλλά κι από τη σύγχρονη επικαιρότητα «Ἡ ἕκ μέρους... τοῦ εὐ ἀγωνίζεσθαι».

2→Λάθος: Στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου διατυπώνεται η θέση πως ο αθλητισμός είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με το κοινωνικοπολιτικό περιβάλλον «Ὁ ἀθλητισμὸς δὲν εἶναι... τῆς πολιτικῆς κοινωνίας».

3→Σωστό: Στην τρίτη παράγραφο παρατίθεται η άποψη του Πλάτωνα για τη δικαιοσύνη, σύμφωνα με τον οποίο η δίκαιη συμπεριφορά είναι απόρροια του φόβου που προκαλεί η επιβολή ποινών «Ἄν δινόνταν...τῆς ἐπαπειλούμενης ποινῆς».

4→Λάθος: Στην πέμπτη παράγραφο του κειμένου τίθεται το ερώτημα αν η ανθρώπινη συμπεριφορά είναι αποτέλεσμα της κληρονομικότητας ή της διαμόρφωσης της προσωπικότητας εντός του κοινωνικοπολιτικού περιβάλλοντος. Ο συγγραφέας απαντά πως ακόμα κι αν η φυσική προδιάθεση παίζει κάποιο ρόλο, το περιβάλλον είναι αυτό που θα μετατρέψει την προδιάθεση σε στάση ζωής «Καὶ ἂν ἀκόμη... στάσεις ζωῆς».

5→Σωστό: Στην έκτη παράγραφο υποστηρίζεται ότι το περιεχόμενο της έννοιας της ηθικής καθορίζεται από την οργάνωση των σύγχρονων κοινωνιών και τα εκάστοτε συμφέροντα που εξυπηρετούνται «Ὡστόσο, ἡ δομῆ... συμφέροντά τους».

B2. Διαβάζοντας την εισήγηση «Μιὰ ἀνατομία τῆς δολίευσης τοῦ ἀθλητικοῦ πνεύματος» παρατηρούμε ότι ο τίτλος προΐδεάζει για το θέμα του κειμένου (αίτια παρακμής αθλητικού πνεύματος). Πιο συγκεκριμένα, η μεταφορική λειτουργία της γλώσσας (ἀνατομία, δολίευσης) αποτυπώνει με τρόπο ελκυστικό το θέμα, διεγείροντας το ενδιαφέρον του δέκτη. Μάλιστα, χάρη στην επιλογή της λέξης «δολίευσης» ο δέκτης μπορεί να υποπτευθεί τη θέση του πομπού, ότι, δηλαδή, τα αίτια του φαινομένου δεν σχετίζονται με το μοιραίο της ανθρώπινης φύσης. Παράλληλα, η απουσία ρήματος (ελλειπτικός λόγος) και η έμφαση στα ονοματικά σύνολα πυκνώνει το λόγο και εξασφαλίζει αμεσότητα. Τέλος, ο τίτλος θα μπορούσε να χαρακτηριστεί λιτός, καθώς απουσιάζουν τα σημεία στίξης και οι καλολογικές εκφράσεις, και το ύφος λόγιο εξαιτίας των λεξιλογικών επιλογών (ἀνατομία, δολίευσης).

B3. Στην πρώτη παράγραφο του κειμένου ο συγγραφέας επικαλείται τη λογική του δέκτη προκειμένου να παρουσιάσει με όσο το δυνατόν πειστικότερο τρόπο τον εκμαυλισμό του αθλητικού πνεύματος. Αναλυτικότερα, τα μέσα πειθούς είναι:

α) τεκμήρια: παραδείγματα

- I. «Ὁ Ζεὺς... Πατρόκλου»: παραδείγματα αντλημένα από τον χώρο της

μυθολογίας που επιβεβαιώνουν ότι η τεχνική του δόλου εφαρμοζόταν από την Αρχαιότητα.

II. «Η έκ μέρους... τοῦ εὖ ἀγωνίζεσθαι»: επικαιρικά παραδείγματα που πιστοποιούν την ύπαρξη διαφθοράς στο χώρο του αθλητισμού σήμερα.

β) επιχείρημα: επαγωγή με αίτιο-αποτέλεσμα: «Τὸ φαινόμενο ἀνάγεται... πολιτικῆς κοινωνίας.»

Αιτίες: ωφελιμοκρατικό πνεύμα της σύγχρονης κοινωνίας και ανθρώπινη φύση

Αποτέλεσμα: παρακμή αθλητικού ιδεώδους

B4. Στο εν λόγω απόσπασμα το ασύνδετο σχήμα χρησιμοποιείται για να αποτυπωθεί με έμφαση και ακρίβεια η διάσταση μεταξύ των προβαλλόμενων ηθικών αξιών κι όσων έμπρακτα υιοθετούνται. Ο λόγος χρωματίζεται συναισθηματικά, αφού τα νοσηρά φαινόμενα παρουσιάζονται διαδοχικά και ο ρυθμός επιταχύνεται, προσφέροντας ζωντάνια, παραστατικότητα και προφορικότητα. Τέλος, το ασύνδετο σχήμα τονίζει την συντελούμενη υπονόμηση των ηθικών αξιών.

B5.

- *-θὲς πὲς τὴν καπιταλιστικὴν, πὲς τὴν φιλελεύθερην, πὲς τὴν ἀνισοκρατικὴν-*: διπλή παύλα χρησιμοποιείται για να επεξηγήσει την αντωνυμία «τέτοια» με σημαντικές για την κατανόηση του κειμένου πληροφορίες.
- *Τι πρέπει να γίνει;* : Η ερώτηση συμβάλλει στη διατήρηση της συνοχής, αφού συνδέει αρμονικά το κύριο μέρος με τον επίλογο δίνοντας το θέμα της νέας παραγράφου. Ο συγγραφέας στην ερώτηση αποτυπώνει την αγωνία του για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν. Στόχος του είναι να προβληματίσει το δέκτη αναφορικά με τους τρόπους εξυγίανσης του αθλητισμού με απώτερο σκοπό να τον διεγείρει συναισθηματικά και τελικά να τον δραστηριοποιήσει. Η επιλογή του ρήματος «πρέπει», μάλιστα, τονίζει την ανάγκη άμεσης ενεργοποίησης. Τέλος, ο λόγος αποκτά ζωντάνια και παραστατικότητα.
- *«βαρβάρους»*: τα εισαγωγικά εξυπηρετούν τη συσχέτιση της εισήγησης με το ποίημα του Κ.Π. Καβάφη «Περιμένοντας τους βαρβάρους». Ο πομπός με την επιλογή των εισαγωγικών προσδίδει μεταφορικό νόημα στη λέξη «βάρβαροι» διεγείροντας το συναίσθημα του δέκτη με σκοπό την αφύπνιση του.
- *βάρβαροι δεν υπάρχουν!*: Το θαυμαστικό αποτελεί σχολιαστικό σημείο στίξης, το οποίο προσδίδει έμφαση και τονίζει το φόβο και την ανησυχία του πομπού μήπως σταθεί αδύνατη η λύση του προβλήματος.
- *Γιατί είναι η μόνη λύση...* : Τα αποσιωπητικά, ως σχολιαστικό σημείο στίξης, εκφράζουν την ανησυχία και τον προβληματισμό του πομπού για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Παράλληλα, η φράση λειτουργεί υπαινικτικά, καθώς πρόθεση του πομπού είναι ολοκληρώνοντας το κείμενο του να δημιουργήσει στο δέκτη την εντύπωση πως εκείνος είναι που οφείλει να δράσει, καθώς δε φαίνεται να υπάρχει εναλλακτική λύση.

B6.

έν λόγω → συγκεκριμένη, **άσουλία** → ατιμωρησία, **όρμεμφύτως** → ενστικτωδώς

άτοπημα → σφάλμα, **ἔτυψε** → πλήγωσε

Γ.

Κυρίες και κύριοι

Ξεκινώντας την εισήγησή μου, θα ήθελα να εκφράσω τη θερμή υποστήριξη, τη δική μου αλλά και των συνομηλίκων μου, σε αυτή τη γιορτή αθλητισμού που διεξάγεται στην πόλη μας και δίνει την ευκαιρία στον αθλητισμό και στα ιδεώδη που τον συνοδεύουν να γνωρίσουν σήμερα τη μεγαλύτερη διάδοση και αποδοχή. Πράγματι αυτές και ανάλογες δράσεις της πολιτείας προωθούν όχι μόνο τα ιδανικά της άμιλλας και της συναδέλφωσης αλλά και της ισότιμης συμμετοχής, αφού δεν περιορίζονται μόνο σε υψηλού επιπέδου αθλητές και διακρίσεις αλλά καλλιεργούν την αθλητική παιδεία εν γένει και αναδεικνύουν τον αθλητισμό ως ανθρώπινο δικαίωμα για όλους ανεξάρτητα από τη φυλή, την κοινωνική τάξη και το φύλο. Δυστυχώς όμως αυτή η αναγνώριση συχνά συνοδεύεται με συμπτώματα αρνητικά, φαινόμενα που οδηγούν σε σκεπτικισμό αλλά και προβληματισμό ως προς τις αιτίες τους και καθιστούν αναγκαία την πιο ενεργή παρουσία της πολιτείας στη διοργάνωση δραστηριοτήτων που θα συνδέουν όλες τις κοινωνικές ομάδες με τον αθλητισμό.

1^ο ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: ΑΙΤΙΑ ΕΚΦΥΛΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Υλικός ευδαιμονισμός και Εμπορευματοποίηση: Το καταναλωτικό πνεύμα μετέτρεψε τον αθλητισμό σε πηγή πλουτισμού. Ο τρόπος που ο αθλητισμός, εν γένει, αντιμετωπίζεται, τον καθιστά ένα προϊόν εκμετάλλευσης το οποίο περιορίζεται στην προσφορά ενός «υπερθεάματος» και στη διασφάλιση των επιθυμητών οικονομικών απολαβών. Ο αθλούμενος καθίσταται πλέον ένα πολύτιμο ανθρώπινο εργαλείο, το οποίο αγοράζεται, πωλείται και καλείται να ανταποκριθεί στις αξιώσεις των διεθνών οργανώσεων για τη νίκη. Μοιραία, λοιπόν, έχουν εισβάλει στον αθλητισμό οι χορηγίες και οι διαφημίσεις, ενώ πρωταθλητές υπογράφουν "χρυσά" συμβόλαια με λογής εταιρείες. Στο πλαίσιο αυτό καλλιεργείται η επιδίωξη της νίκης με κάθε μέσο, οξύνεται ο ανταγωνισμός, δυναμιτίζεται το κλίμα των αθλητικών συναντήσεων και ενισχύεται ο φανατισμός των οπαδών.

Παρακμή αξιών: Η ανατροπή της πυραμίδας των αξιών και η αναρρίχηση των υλικών αξιών στην κορυφή της, επέφερε το ατομικιστικό και ωφελιμιστικό πνεύμα με άμεσο αποτέλεσμα την έλλειψη ήθους και αισθήματος ευθύνης. Η επιδίωξη της επίτευξης κάθε στόχου χωρίς ηθικούς φραγμούς εξαφάνισε και τις τελευταίες ηθικές αντιστάσεις, έκανε τον άνθρωπο άπληστο και τον αθλητή καιροσκόπο. Η πρωταρχική ουσία των αγωνιστικών δραστηριοτήτων, που εν ολίγοις συνοψίζεται στην αρχή «το παιχνίδι για τη χαρά του παιχνιδιού», έχει αλλοιωθεί και μαζί με αυτή η φύση και η ταυτότητα του ίδιου του αγωνιζόμενου, ο οποίος υποκινείται πλέον από λανθασμένα κίνητρα, αφού δε διστάζει να θέσει την υγεία του σε κίνδυνο προκειμένου να πετύχει το στόχο του. Ταυτόχρονα, η σύγχυση μέσου και σκοπού καλλιεργεί λανθασμένα πρότυπα στους νέους, οι οποίοι θαμπώνονται από ακατάλληλα στερεότυπα και προβαίνουν σε αντίστοιχες επιλογές διαμορφωμένες με λανθασμένα κριτήρια.

Παραγοντισμός, προσωπικά οφέλη και σκοπιμότητες : Η σύγχρονη πρακτική του αθλητισμού, επηρεασμένη από την καθημερινότητα και τις ανθρώπινες αδυναμίες, αποτέλεσε την αιτία, πολλές φορές να αμφισβητηθεί όχι μόνο η αξία του, αλλά και η ηθική του. Μία ηθική, που όχι μόνο αμφισβητήθηκε αλλά καταρρακώθηκε και υπονομεύτηκε από ανθρώπους και πρακτικές, που σαν στόχο είχαν μόνο το ίδιον όφελος, που κατά κύριο λόγο είναι οικονομικό. Άνθρωποι που τυγχάνει να απολαμβάνουν οικονομικής ευμάρειας και που πολλές φορές δε σχετίζονται με τον

αθλητισμό, αναλαμβάνουν να εκπροσωπήσουν και να διοικήσουν μια ομάδα καταλαμβάνοντας καίριες θέσεις ως παράγοντες, εκπρόσωποι αθλητών, δικηγόροι. Αντί να επιδιώξουν την επιτυχία της ομάδας σε όλα τα επίπεδα μεταχειρίζονται τη θέση τους έτσι ώστε να αυτοπροβληθούν, να επιβληθούν, να πλουτίσουν ή να παρανομήσουν.

Δυσλειτουργία φορέων αγωγής : Η εκπαίδευση προσλαμβάνοντας τεχνοκρατικό χαρακτήρα πραγματώνει τον παιδαγωγικό ρόλο μονομερώς. Παραμελεί να μυήσει τους μαθητές σε ιδεώδη, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και ο αθλητισμός. Το σχολείο δε φροντίζει να καλλιεργήσει το ιδεώδες αυτό, ώστε ο νέος να αποδεχθεί την αξία της συλλογικότητας και του ευγενούς συναγωνισμού ως τρόπο ζωής. Οι γονείς δεν αποτελούν ηθικά πρότυπα αθλητισμού, μνημένα στο φιλάθλο πνεύμα ενώ η αθλητική δημοσιογραφία αποκρύπτει φαινόμενα διαφθοράς και εξαπάτησης, παραπληροφορεί, φανατίζει και δρα εμπρηστικά ενθαρρύνοντας την «οπαδοποίηση» των φιλάθλων και την εκδήλωση βίαιων συμπεριφορών στους αθλητικούς χώρους.

Κοινομορφισμός και κοινωνικά αδιέξοδα : Η τάση του ανθρώπου να εντάσσεται σε ομάδες, επειδή του παρέχουν ασφάλεια, υποκατάστατα προσωπικότητας (σημαίες, σύμβολα) και κύρος, μετατρέπει τους νέους, κυρίως, φιλάθλους σε όχλο. Η ένταση ενός αθλητικού αγώνα και οι συνθήκες μαζοποίησης που χαρακτηρίζουν τους αθλητικούς χώρους διευκολύνουν την υποταγή του ατόμου στη συμπεριφορά του όχλου και περιορίζουν τη δυνατότητα αντίστασής του στη δύναμη της μάζας. Κατά αυτό τον τρόπο, αυξάνονται τα φαινόμενα χουλιγκανισμού στα περιβάλλοντα αυτά, αναπαράγοντας έναν φαύλο κύκλο στον οποίο οι άνθρωποι υιοθετούν έναν διαφορετικό κοινωνικό ρόλο, συχνά τον βαθύτερα καταπιεσμένο τους, που πολλές φορές πυροδοτείται από την ανεργία και τα συνεπαγόμενα οικονομικά προβλήματα και βρίσκει διέξοδο άσκοπες, βίαιες πρακτικές οι οποίες ωστόσο, αδυνατούν να προσφέρουν την πολυπόθητη λύση στα αρχικά τους προβλήματα.

Αδράνεια Πολιτείας: Αφενός, απουσιάζει η στήριξη του μαζικού λαϊκού αθλητισμού από την πλευρά της πολιτείας. Δε μεριμνά ώστε να καταστεί η άθληση εφικτή για όλους, στο πλαίσιο του αγνού ερασιτεχνικού αθλητισμού και όχι στο πλαίσιο της προώθησης μόνο του στείρου, στυγνού επαγγελματισμού. Αφετέρου, η ανοχή της αναφορικά με τα κρούσματα διαφθοράς, χρήσης αναβολικών και βίας, όπως και η χαλαρή και επιλεκτική εφαρμογή της νομοθεσίας σε περιπτώσεις χρηματισμού ή άνομων δραστηριοτήτων επιτρέπουν τη διαιώνιση των εκφυλιστικών φαινομένων.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ

Κυρίες και Κύριοι

Αυτές οι λίγο- πολύ γνωστές αιτίες οδήγησαν στη γενικευμένη παραγνώριση των αθλητικών αξιών. Η ανισοκρατία στην άμιλλα και η θήρα του αθέμιτου ανταγωνισμού και του κέρδους καλά κρατούν. Ο αθλητισμός όμως δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως εμπόρευμα. Έχει τεράστια συμβολή στη διαμόρφωση κοινωνικότητας, αγωνιστικού τρόπου ζωής, αξιοκρατίας, συνέπειας, αλληλεγγύης και υγιούς τρόπου ζωής. Ενός τρόπου ζωής όπου η άθληση αποτελεί μέσο προφύλαξης και θωράκισης της δημόσιας υγείας στις απάνθρωπες συνθήκες ζωής, μέσο κοινωνικοποίησης, μέσο ένταξης του δημότη στα κοινά, στοιχείο υπέρβασης του στείρου ατομικισμού και καλλιέργειας της ευγενούς άμιλλας και της συλλογικότητας. Συνεπώς, ο αθλητισμός είναι μία πρωτογενής ανάγκη γι' αυτό είναι κοινωνικό αγαθό και δικαίωμα που κάθε ευνομούμενο κράτος επιβάλλεται να διασφαλίζει σε όλους τους πολίτες χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς.

2^ο ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΩΣΤΕ Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΕΙ ΑΓΑΘΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΜΑΔΕΣ

Χώροι και δρόμοι άθλησης: Στο πλαίσιο της ανάπτυξης του μαζικού αθλητισμού οι ευπαθείς κοινωνικά ομάδες μπορούν να έχουν πρόσβαση σε μικρούς ή μεγάλους αθλητικούς χώρους, ιδίως εντός της πόλης και να ασκούν δραστηριότητες που έχουν μετρηθεί και μελετηθεί από επιστημονικούς φορείς. Για να υλοποιηθεί αυτή η πολιτική, απαιτούνται ήπιες κυκλοφοριακές και χωροταξικές παρεμβάσεις, ώστε να αξιοποιηθούν και αναμορφωθούν κτίρια, εγκαταστάσεις και δρόμοι με θεματικό προσανατολισμό. Στο πλαίσιο αυτό η κτιριακή περιουσία και το ανθρώπινο δυναμικό από την εμπειρία των Ολυμπιακών Αγώνων δε μπορεί να μείνει ανεκμετάλλευτη. Παράλληλα σε μια διαδικτυακή βάση δεδομένων κάθε πολίτης μπορεί να αναζητήσει την κοντινότερη σε αυτόν περιοχή ανά θεματική δραστηριότητα και να λάβει συνδυαστικές πληροφορίες για την άθληση.

Εκπόνηση προγραμμάτων : Στόχος αυτών των δράσεων είναι η ενσωμάτωση των ευαίσθητων και ευπαθών κοινωνικών ομάδων στις αθλητικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις και η παροχή εναλλακτικών δημιουργικών διεξόδων μέσω του αθλητισμού. Πρόκειται για δωρεάν προγράμματα που θα λειτουργούν μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά με κεντρικό συντονισμό, έλεγχο και χρηματοδότηση και άμεσο στόχο τη συμμετοχή όλων ανεξαρτήτως ικανοτήτων και δυνατοτήτων και την ενεργητική παρουσία αλλά και την προσέλευση σε δημόσια προβολή τους για τους αδυνατούντες να τα παρακολουθήσουν.

Στήριξη του παραολυμπιακού αθλητισμού : Οι δήμοι σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού μπορούν να αναπτύξουν ειδικά προγράμματα για την άθληση ατόμων με αναπηρία, ώστε να μην αποκλείεται η σημαντικότερη αυτή πληθυσμιακή ομάδα. Ειδικότερα, επειδή οι αθλητές με αναπηρία είναι αυστηρά ερασιτέχνες και δεν έχουν τις δυνατότητες στήριξης από χορηγούς είναι αναγκαίο να επεκταθούν τα κίνητρα στήριξης αυτών. Γι' αυτό, η αναβάθμιση των φορέων που στηρίζουν τον αθλητισμό των ατόμων με αναπηρία και η στελέχωσή τους με εξειδικευμένους επαγγελματίες κρίνεται αναγκαία, ώστε να αναπτύξουν το χώρο περισσότερο, αλλά και να αναζητήσουν επιπρόσθετους τρόπους χρηματοδότησης.

Άσκηση για την Τρίτη ηλικία : Σε έναν πληθυσμό που συνεχώς γερνάει, (ιδιαίτέρως στην Ευρώπη) έχουν επιστημονικά αποδειχθεί και τεκμηριωθεί τα οφέλη της άσκησης στην υγεία και στην λειτουργική και κοινωνική ζωή των ηλικιωμένων. Οι άνθρωποι της τρίτης ηλικίας θα πρέπει να συνεχίσουν να έχουν μια ενεργή θέση στην κοινότητα, να δημιουργούν σχέσεις με το περιβάλλον τους και να δίνουν επιπλέον νόημα, σε αυτή τη φάση της ζωής τους. Η πολιτεία οφείλει, λοιπόν, να θέσει σε υψηλή προτεραιότητα τη σωματική και ψυχική υγεία των ανθρώπων αυτών στο πλαίσιο δράσεων των κέντρων ανοιχτής προστασίας (Κ.Α.Π.Η.) που στηρίζουν τους ηλικιωμένους.

Πρόσφυγες – μετανάστες : Η σύμπραξη του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής και του Υπουργείου Αθλητισμού, μαζί με την εθελοντική πρωτοβουλία δύνανται να υλοποιήσουν δράσεις πάντα με συνέργειες με όλους τους αθλητικούς φορείς και τις Ομοσπονδίες, ώστε να επιτευχθεί η ομαλή ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών μέσω του αθλητισμού στις κοινωνίες των Κρατών υποδοχής τους. Μέσω του αθλητισμού θα έρθουν σε επαφή οι άνθρωποι, θα μάθουν να συνεργάζονται, να είναι αλληλέγγυοι, να υποστηρίζουν αξίες που ο αθλητισμός πρεσβεύει, όπως η συναδέλφωση, η ειρήνη, η φιλοξενία, Είναι σημαντικό να βρίσκονται στον ίδιο τόπο αθλητές από κάθε χώρα ανεξάρτητα από εθνικότητα, θρησκεία και οποιαδήποτε καταγωγή ή πιστεύω, ώστε να επιτευχθεί η συνεργασία

των τοπικών κοινωνιών με τους πρόσφυγες και τους μετανάστες και η όσμωση όλων αυτών των πολιτισμών και των διαφορετικών καταβολών.

Προγράμματα ένταξης απεξαρτημένων : Αθλητικοί σύλλογοι οφείλουν να προωθήσουν την ιδέα ότι ο αθλητισμός είναι αναμφισβήτητα ένα από τα καλύτερα - αν όχι το καλύτερο- μέσο διαφυγής από τη μάστιγα των εξαρτήσεων. Πρωτοστάτη στην όλη προσπάθεια και παραστάτη στο πλευρό ανθρώπων που βρίσκονται στη διαδικασία της απεξάρτησης αποτελεί η Πολιτεία με την έμπρακτη ενίσχυση θεσμοθετημένων αθλητικών ομάδων σε συνεργασία με τις θεραπευτικές κοινότητες. Έτσι, η συμμετοχή των αθλητών από τα ΚΕΘΕΑ και η επαφή με τους υπόλοιπους αθλητές, δημιουργώντας σχέσεις με ανθρώπους που δεν είχαν επαφή με ουσίες, θα συμβάλλει στην απαλοιφή τυχόν ρατσιστικών φωνών στους χώρους του αθλητισμού.

Πανελλήνια Ημέρα Σχολικού Αθλητισμού και Ευρωπαϊκή Ημέρα Σχολικού

Αθλητισμού: Ο σχολικός αθλητισμός κινείται μέσω του μαθήματος Φυσικής Αγωγής, τους ενδοσχολικούς αγώνες και τους αγώνες αθλοπαιδείας με τη μαζική συμμετοχή των μαθητών/τριών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης και του αγωνιστικού αθλητισμού στον οποίο συμμετέχουν μαθητές/τριες-αθλητές/τριες που με τις διακρίσεις τους στους πανελλήνιους σχολικούς αγώνες εξελίσσονται και πρωτεύουν σε υψηλού επιπέδου διοργανώσεις. Η ισότιμη συμμετοχή μαθητών και μαθητριών με αναπηρία στους σχολικούς αγώνες αποτελεί κεντρική στόχευση, αφού συμβάλλει στην ένταξη και στην ενσωμάτωσή τους στην κοινωνία και βοηθάει στην άρση των προκαταλήψεων απέναντι στη διαφορετικότητα, χτυπώντας στη ρίζα του τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Αθλητικά προγράμματα συνεκπαίδευσης μεταξύ σχολικών μονάδων ειδικής και

τυπικής αγωγής : Η πολιτεία οφείλει να δώσει ιδιαίτερη σημασία στην εκπαίδευση και τον αθλητισμό στα σχολεία μεριμνώντας για όλες τις κατηγορίες σωματικής αναπηρίας ή διανοητικής υστέρησης, σε στενή συνεργασία με τις σχολικές και προνοιακές δομές. Σκοπός είναι να φέρει σε επικοινωνία και συνεργασία, μέσω των αθλητικών δραστηριοτήτων, τους μαθητές των ειδικών και γενικών σχολείων με στόχο την ευαισθητοποίηση και τη σύναψη φιλικών σχέσεων μεταξύ των μαθητών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη διεύρυνση των προγραμμάτων εκπαίδευσης και επίσκεψης στα σχολεία, αναζωογόνηση του προγράμματος Παραολυμπιακής Παιδείας για την εξοικείωση και εκπαίδευση των παιδιών στην αναπηρία στα γενικά σχολεία, καθώς και την καταπολέμηση στερεοτυπικών προσεγγίσεων σε σχέση με την αναπηρία.

Κυρίες και Κύριοι,

Είναι αλήθεια πως ο αθλητισμός διαμορφώνει αντιλήψεις και μεταμορφώνει στάσεις της κοινωνίας βοηθώντας έτσι να περιοριστούν το στίγμα και οι διακρίσεις. Η στήριξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες, ο σεβασμός και η αξιοπρέπεια των ηλικιωμένων και αναξιοπαθούντων αλλά και η ομαλή ένταξη των μεταναστών στον κοινωνικό ιστό δεν αποτελούν απλά υποχρεώσεις μιας ευνομούμενης Πολιτείας, αλλά αδιαπραγμάτευτους δείκτες πολιτισμού. Ένα ενιαίο, κοινωνικό και δημοκρατικό σύστημα φυσικής αγωγής και αθλητισμού στη χώρα μας με σαφή πολιτικά, κοινωνικά και ανθρωποκεντρικά χαρακτηριστικά θα σταθεί αρωγός ώστε η αθλητική ιδέα να καταστεί ξανά «αξία».

Σας ευχαριστώ

